

žarek dobrote

9/XIV
september
2016

glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

- 2 ••• Žarek dobrote v novem pastoralnem letu
  - 3 ••• Za srce Afrike 2016
  - 3 ••• Seminar Karitas 2016: V objemu dobrote
- GRADIMO DRUŽINO
- 5 ••• Prostost
  - 5 ••• Obdobje praznega gnezda v najini družini
- NA OBISKU
- 7 ••• Povezani za dobro
- KARITAS V ŽUPNIJI
- 8 ••• Vpliv prepaha v cerkvi na tri stebre pastore
- STAREJŠI MED NAMI
- 9 ••• Potrebe, zmožnosti in stališča starejših v Sloveniji

10 ••• Šiba novo mašo poje ...

11 ••• Preden sodiš druge, se poglje v ogledalo

KOPER

- 12 ••• Izkušnja prostovoljstva dviga samospoštovanje
  - 12 ••• »Gradimo trden most prijateljstva«
  - 13 ••• Ko v nekaj dneh postanemo prijatelji
  - 14 ••• Streha nad glavo
- LJUBLJANA
- 14 ••• Martino romanje in srečanje starejših ter bolnikov
  - 15 ••• Tudi ta tabor je imel eno napako
- NOVO MESTO
- 17 ••• Kljub starosti in boleznim ste del naše skupnosti

17 ••• Slovenske družine pomagajo revnim družinam po svetu

NAPOVEDNIK

SLOVENSKA KARITAS

Letovanje starejših

- 5. – 9. 9. Letovanje starejših ŠK Murska Sobota
- 12. – 16. 9. Letovanje starejših iz ŠK Novo mesto

SEMINAR KARITAS 2016

Naslov: **V objemu dobrote**

- 7. in 8. 10. 2016, Veržej, Marianum
- 14. in 15. 10. 2016, Celje, Dom sv. Jožef
- 21. in 22. 10. 2016, Mirenski Grad, Gnidovčev dom

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER

- 1. 9. Predstavitve programa Popoldan na Cesti po šolah
- 5. 9. Srečanje Postojnske DK
- 5. 9. Srečanje Karitas vipavske dekanije
- 7. 9. Srečanje Kraške DK
- 12. 9. Srečanje DK Idrija Cerkno
- 13. 9. Medgeneracijsko središče Ilirska Bistrica
- 17. 9. Medžupnijsko srečanje Kraške DK
- 21. 9. Srečanje Istrske OK
- 27. 9. Srečanje Goriške OK
- 27. 9. Tajništvo DK Ilirska Bistrica
- 30. 9. Odbor ŠK za materialno pomoč

• FOTO NASLOVNA in ZADNJA STRAN Jana Lampe •

ŽAREK DOBROTE V NOVEM PASTORALNEM LETU

Helena Zevnik Rozman

Vsako leto mesec september prinaša spremembe. Ne samo v šolah, ampak tudi na vseh drugih področjih si po poletnem oddihu, ko si napolnimo baterije, zastavimo nove cilje. Tudi v Žarku dobrote bo letos nekaj manjših sprememb v rednih rubrikah. In seveda upamo, da bodo dovolj aktualne in zanimive za vas, ki ga redno prebirate.

V rubriki **Karitas danes & jutri** bomo tako kot doslej sledili izobraževalnemu namenu. Namesto podrubrike Identiteta Karitas smo oblikovali podrubriko **Karitas v župniji**, kjer bomo spregovorili o marsičem, vse od pomena karitativnosti v župniji, vzgoje za solidarnost do povsem konkretnih napotkov o delu v župnijski Karitas. Ostajamo pa zvesti rubriki **Gradimo družino**, v kateri želimo ohraniti spomin na pokojnega Bogdana Žorža in seveda njegove zelo pomembne misli o družini in vzgoji. Zato bodo različni pisci na izbrane misli napisali izkušnje iz svojega konkretnega življenja v družini. Podrubrika s članki strokovnjakov **Starejši med nami**, v kateri ste v letošnjem letu lahko sledili problemom oseb s težavami v duševnem zdravju, bo letos namenjena starejšim, njihovim potrebam, zmožnostim, pričakovanjem ... Sprva bomo predstavili nekaj vsebin, ki so bile podane na Posvetu o skrbi za starejše v Celju, kasneje pa tudi primere dobrih praks pri pomoči in vključevanju starejših v različne programe. Večjih sprememb v drugih podrubrikah ne bo; tako ostajamo odprti za zanimive primere s tere na v podrubriki **Ljubezen je iznajdljiva**, ob čemer vas ponovno vabim, da nam sporočite, kaj zanimivega delate v vaših župnijskih Karitas, predvsem kadar iščete sredstva ali predstavljate svoje delo. Dobre ideje lahko tudi drugim pomagajo, da se lotijo novih izzivov.

V rubriki **Duhovnost** bomo v tem pastoralnem letu spremljali aktualne misli papeža Frančiška, tem pa dodali tudi predloge za delavnice na vaših mesečnih srečanjih.

Posebna novost pa bo rubrika **Komentar meseca**, ki ga bomo o aktualnih dogodkih v Karitas, Cerkv, državi, svetu in družbi kritično, a dobronamerno pisali sprva člani uredniškega odbora, kasneje pa bomo »pero« prepustili tudi komu drugemu. Morda bo kateri od komentarjev dobil tudi odziv bralcev, ki ga bomo veselili. Tako kot tudi vaših pobud in predlogov, kaj si želite, da Žarek dobrote prinese na vaš dom. •

ZA SRCE AFRIKE 2016

Jana Lampe

V drugi polovici avgusta je Slovenska karitas v sodelovanju z revijo Ognjišče in slovenskimi misijonarji, ki delujejo v Afriki, letos začela z izvedbo že **enajste dobrodelne akcije Za srce Afrike**. Preko te akcije želimo nadaljevati s **podporo razvojnih in humanitarnih projektov v Afriki** in s tem s pomočjo najrevnejšim ljudem, predvsem otrokom v osrčju Afrike, kjer zaradi splošne revščine zlasti na podeželju primanjkuje osnovne infrastrukture, kot so zdravstveni centri in šole, ter osnovnih dobrin za preživetje, kot sta voda in hrana.

Ob podpori iz Slovenije pa **misijonarji v te razmere ljudem prinašajo trajno upanje**. V zadnjih desetih letih je bilo s pomočjo srčnih darovalcev preko te akcije in ob sofinanciranju posameznih projektov s strani Ministrstva za zunanje zadeve in Misijonskega središča ter s pomočjo dela pridnih in srčnih misijonarjev skupaj z domačini **zgrajenih, obnovljenih in/ali opremljenih šest šol, štirje zdravstveni centri in tri porodnišnice ter deset večjih vodnjakov**. Več o lanski pomoči ste lahko prebrali v zadnji številki Žarka dobrote.

V letošnjem letu pa želimo podpreti sledeče projekte:

V Safi v Centralnoafriški republiki bomo letos podprli nakup vse potrebne **medicinske opreme za novozgrajene prostore zdravstvenega centra**, ki oskrbuje 25.000 prebivalcev. Pomagali bomo **pri tudi nakupu hrane za 400 podhranjenih otrok**, ki jim sestre pomagajo v okviru centra za podhranjene. Najhuje podhranjeni so v bolnišnični oskrbi, drugim pa pomagajo s tedensko pomočjo v obliki dveh obrokov in hrane za domov.

V Mukungu v Ruandi v okviru zdravstvenega centra potrebujejo **dve sobi ter sanitarije za bolnike**, ki so več mesecev v oskrbi. V sodelovanju s s. Vesno Hiti bomo podprli gradnjo in opremljanje teh dveh sob. Ob podpori Ministrstva za zunanje zadeve RS pa bomo **nadaljevali z zdravstveno vzgojo in oskrbo nosečnic ter z vzgojo mater** o primerni higieni in prehranski oskrbi otrok. Ob tem bodo sestre matere naučile tudi domače izdelave mila in zagotovile material zanj. Mlada dekleta pa bodo nadaljevala s šiviljskimi tečaji.

V Rwisabiju v Burundiju bomo v sklopu **vrta podprli gradnjo in opremljanje večje učilnice za izobraževanje preko 200 otrok** ter včasih tudi njihovih staršev. Sofinancirali bomo tudi delo vzgojiteljic, ki pomagajo usmiljenkam. Otroci na ta način dobijo dobro vzgojo in osnove za šolo, medtem ko njihovi starši delajo na polju.

s poslanim SMS s ključno besedo
AFRIKA5 na 1919
boste prispevali 5 EUR

Karitas

za srce afrike

Otroci v srcu Afrike potrebujejo vodo, hrano, sole in zdravila.

pop BAX

V misijonu Ampitafa na Madagaskarju pa nas Janez Krmelj ponovno prosi za podporo pri **nakupu riža za dnevni obrok za cca 250 osnovnošolcev**, za katere je pogosto to edini obrok v dnevu.

V Kasungu v Malaviju, kjer v novi gimnaziji postopoma začenjajo s poukom, bomo omogočili **nakup še 150 vzmetnic in vzglavnikov za internat za revna dekleta in fante**. Za pomoč prosi p. Alojz Podgrajšek.

Na Slovenski karitas bomo veseli vaše podpore tem projektom in s tem vaše pomoči najbolj ubogim ljudem v osrčju Afrike. **Svoj dar lahko nakažete na:** Slovenska karitas, Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana, TRR: 02140-0015556761, Sklic: 2127, Namen: Za srce Afrike. Lahko pa svoj dar prispevate z SMS-sporočilom Afrika ali Afrika5 na 1919 in darujete 1 EUR ali 5 EUR za pomoč ljudem v Afriki. Srčna HVALA!

»Sama sicer delam v zdravstvu, mislim pa, da je najpomembnejše, da daš otroku izobrazbo, da bo potem lahko drugače sprejel svoje življenje, odgovoril na izzive v življenju in se tudi znal obnašati v družbi. Drugače si bo znal zaslužiti tudi vsakdanji kruh. Šolanje je res *najboljše, kar se lahko da tem otrokom. Zato rešnično najlepša hvala vsem, ki podpirate te projekte. Samo Bog je lahko plačnik.*«

s. Vesna Hiti, misijonarka v Ruandi

Z delom do dostojnega življenja – omogočite delo in zaslužek najrevnejšim družinam v Afriki, Albaniji ali na Šrilanki

V letošnjem septembru nadaljujemo z že sedmo dobrodelno akcijo **Z delom do dostojnega življenja**, preko katere s pomočjo darovalcev iz Slovenije **omogočamo revnim družinam v Afriki, Albaniji in od lani naprej tudi na Šrilanki, da se z lastnim delom preživijo in dostojno živijo.**

K temu nas letos še posebej vabijo **misijonarka s. Bogdana Kavčič v Burundiju, s. Vida Gerkman v Albaniji ter Karitas na Šrilanki.** Revna družina na **afriškem podeželju** potrebuje dodatnih **24 EUR, v Albaniji 48 EUR, na Šrilanki pa 30 EUR na mesec, da dostojno preživi,** ima dovolj hrane, dostop do zdravil in šolskih potrebščin za otroke. Z majhno dnevno odpovedjo lahko posamezniku na drugem kontinentu omogočimo redno delo in njegovi družini spremenimo življenje. V letošnjem letu pa **zbiramo mesečni dar tudi za plačilo zdravstvenih delavcev in učiteljev na misijonih v Afriki.** Za delo učitelja ali priučenega zdravstvenega delavca na misijonu mesečno potrebujejo **70 EUR.**

Kdor se odloči za mesečni dar preko trajnika ali položnice, mu bomo poslali kratek opis družine, učitelja ali zdravstvenega delavca, ki se preživlja s plačilom za delo za skupno dobro.

Vsi, ki bi želeli podpreti ta prizadevanja misijonarjev in sodelavcev Karitas za dostojnejše življenje družin po svetu ali zdravstvenih delavcev in učiteljev

na misijonih v Afriki, kar lahko storite preko **trajnika ali položnice z mesečnim darom 6, 12, 24 ali 30 EUR,** se obrnite na Slovensko karitas, tel. 01 300 59 60 ali info@karitas.si. Zgibanka s prijavnico je na voljo tudi v septembrski reviji Ognjišče in po župnijah.

Več o dosedanjih uspehih akcije si lahko preberete na zadnjih straneh Žarka dobrote ali na www.karitas.si/mednarodno/z_delom.php, kjer najdete tudi e-obrazec za sodelovanje.

Hvala vsem, ki družinam v najrevnejši predelih sveta omogočate, da bolj dostojno živijo. •

SEMINAR KARITAS 2016: V OBJEMU DOBROTE

Helena Zevnik Rozman

V mesecu oktobru se bomo ponovno srečali na že tradicionalnih seminarjih Karitas. V letošnjem letu smo geslo in vsebino povezali s svetim letom usmiljenja, ki nas sodelavce Karitas še posebej nagovarja pri našem delu. Seminar Karitas je tudi priprava na praznovanje tedna Karitas, ki bo prav tako potekal pod geslom V objemu dobrote.

7. in 8. 10. 2016, Veržej, Marianum
14. in 15. 10. 2016, Celje, Dom sv. Jožef
21. in 22. 10. 2016, Mirenski Grad, Gnidovčev dom

Kot vsako leto se zbiranje udeležencev začne ob 17. uri, ko boste predvsem tisti, ki se odločite za spajanje, uredili vse potrebno za namestitev. Sledila bo sveta maša, po maši pa bo čas za večerjo.

Program seminarja se bo na vseh treh krajih začel ob 20. uri z uvodnim predavanjem. V petek zvečer bomo prisluhnili duhovnikom, ki so ob svojem pastoralnem delu doživeli Božje usmiljenje. Spregovorili nam bodo o Božjem usmiljenju in o tem, kdaj smo resnično usmiljeni in kako nas usmiljenje nagovarja za naše delo. Tako bosta z nami zaporniški duhovnik Robert Friškovec in p. Robert Bahčič.

Sobotni dan bomo začeli s sveto mašo in zajtrkom, ob 9. uri pa bomo začeli s programom, v katerem se bomo bolj posvetili našemu delu v Karitas. Ker je objem gesta rok oz. celega telesa in/ali duha, s katero pokažemo nekemu svojo bližino, dobrodošlico, sočustvovanje (tolažbo), veselje, da se ponovno srečamo, ali znak, s katerim nekemu damo oporo, bomo po pričevanjih ljudi, ki so se v življenju znašli v stiski, v manjših skupinah iskali primerne pristope za naše objeme dobrote. Kajti kot je zapisal Alojzij Štefan v razlagi gesla V objemu dobrote (Žarek dobrote, julij 2016), je treba tudi vedeti, kdaj, koliko, koga, zakaj in kako »objemamo«. Pri tem si bomo pomagali z metodo: glej/poslušaj – presodi – deluj in se ob tem učili, kako lahko tudi primere v svojih

župnijskih Karitas rešujemo ter kritično presojava razmere in dogodke tudi z očmi usmiljenja.

Ob zaključku seminarja pa bomo prisluhnili različnim sodelavcem v Karitas, ki nam bodo iz svojih izkušenj pri srečevanju z ljudmi v stiski spregovorili, kako biti usmiljen do ljudi v stiski, kako razlikovati usmiljenje in smiljenje ter kaj se zgodi, če nekemu postavimo mejo. Seveda pa nas bo zanimalo, na kaj moramo naloniti naše usmiljenje. Ker pa sodelavci Karitas pogosto ob delu za druge pozabimo nase, bodo predavatelji spregovorili tudi o usmiljenju do sebe in sodelavcev Karitas – predvsem o tem, koliko moramo biti zahtevni do sebe in kje moramo slišati sebe in seveda svoje sodelavce.

Seminar je za vse sodelavce Karitas brezplačen, zaradi lažje organizacije pa je obvezna predhodna prijava najkasneje teden dni pred seminarjem (zaželeno čim prej). Če namreč želimo, da vse poteka, kot je treba, in da lahko vsi dobimo večerjo, zajtrk ali kosilo, je zato potrebno predhodno vedeti število ljudi. Kajti težko je vsakič znova pričakovati, da bodo naši gostitelji delali čudeže in pomnoževali hrano. **Zato vas vse vljudno prosimo, da se prijavite na Slovenski karitas po telefonu 01 300 59 60 ali preko elektronske pošte: info@karitas.si.** Ob tem nam sporočite ime in priimek udeležencev, župnijsko Karitas ali organizacijo, od koder prihajate, ter podatke o tem, ali boste prespali ter katere obroke želite (večerjo, zajtrk in kosilo). •

gradimo družino

PROSTOST

Bogdan Žorž

Prostost je izraz, ki sem ga najjasneje opredeljenega zasledil pri Viktorju Franklu, utemeljitelju logoterapije. Frankl je zelo poudarjal pomen svobode kot ene najpomembnejših človeških vrednot. Poudarjal pa je tudi, da je svoboda tesno povezana z odgovornostjo: ne more biti resnične svobode brez odgovornosti. Vendar pa se v praksi srečujemo z ljudmi, ki skušajo živeti tako, kot bi odgovornosti ne bilo, torej udejanjati svobodo brez odgovornosti. Zaradi jasnejšega razumevanja je Frankl takšno izkrivljeno svobodo poimenoval prostost. Biti prost pomeni ne imeti nobenih omejitev, nobenih zavor, torej tudi nobene odgovornosti.

Najbrž bo držalo, da se s to izkrivljeno predstavo svobode bolj srečujemo v sodobnem času kot v preteklosti. Prav gotovo pa se z njo srečujemo pri delu z otroki in mladostniki. Ko se z mladimi pogovarjam o tem, kaj jim pomeni svoboda, dobim dokaj enoten, zelo lahkoten odgovor: »Svoboden sem, če lahko delam, kar hočem!«

Izkrivljenost pojma prostost lepo ilustrira tudi moja izkušnja s poletnih taborov. Na začetku, ko se spoznavamo, se pogovorimo o programu in pravilih. In vsakokrat se srečamo z nezadovoljstvom otrok, češ da je »premalo prostega«. Zato vsakokrat nekaj časa posvetim vprašanju, kaj pomeni »prosti čas«, in vprašanju, zakaj potrebujemo pravila. Velikokrat se mi zgodi, da otroci preprosto ne verjamemo, da so pravila koristna. Mislijo, da se lahko zares zabavajo samo, če lahko »delajo, kar hočejo«. V takih primerih predlagam, da preizkusimo, kako to gre, da deset minut vsi »delamo, kar hočemo« – ampak to mora veljati za vse! S sodelavci, animatorji na taboru, v teh primerih začnemo s svojo »zabavo«: pomešamo se med otroke in se »zabavamo« tako, da zmotimo, oviramo vsako njihovo početje, da jim nagajamo. Običajno ne zdržimo več kot pet minut takšnega prostega časa, že po nekaj minutah so vsi nejevoljni, vsi želijo, da s to neumnostjo nehamo. Po takšni izkušnji pa je tudi nadaljevanje pogovora o pravilih in redu bistveno kvalitetnejše in tudi kasneje spoštovanje pravil bolj dosledno!

Se pa v življenju kar pogosto srečujemo z vzgojnimi vzorci, ko starši otrokom nudijo preveč te prostosti. Včasih to počnejo v dobri veri, da s tem otroku vzgajajo samostojnost, celo odgovornost. Nekateri skušajo biti s tem dosledni pri spoštovanju vsem mogočih resolucij o pravicah otrok, nekateri celo mislijo, da tako sledijo napotkom iz vzgojne literature. Nekateri pa izhajajo iz lastne neugodne izkušnje iz otroštva, v katerem so se sami počutili preveč utesnjeni, ovirani in omejevani v razvoju.

Vzgoja v prostosti, brez obveznosti, brez omejitev, je razvajanje! •

OBDOBJE PRAZNEGA GNEZDA V NAJINI DRUŽINI

Meta in Joško

Ko sva začela graditi družino, sva si močno želela, da bi bila najina družina za vse člane zatočišče – vir varnosti, podpore, ljubeče naklonjenosti in razumevanja. Že zelo kmalu pa sva spoznala, da družina ni le zatočišče, temveč tudi izvor stresa (če rečemo moderno). Že prihod novega družinskega člana, sina, je zelo posegel v najino življenje. Ko sva se temu že malo privadila, je po dveh letih prijokal drugi sin in potem čez dve leti še hčerka. Ko je najmlajša že opustila plenice, je najstarejši začel obiskovati 1. razred. Ravno smo se privadili in vživeli v šolsko obdobje, je že najstarejši sin odšel v srednjo šolo. In OBDOBJE PRAZNEGA DRUŽINSKEGA GNEZDA se je začelo. Ker se je najstarejši odločil za šolanje v Ljubljani in tedensko bivanje v dijaškem domu, sta se enako odločila še druga dva. Na hitro, v petih letih, smo pridobili enega štu-

denta in dva dijaka srednje šole. Ko smo bili na pikniku ob koncu 9. razreda skupaj starši in naši otroci, me je kar nekaj mamic vprašalo, če bo šla tudi najmlajša že sedaj v Ljubljano. Ob mojem pritrjevanju so kar jasno pokazale svoje nestrinjanje, češ da one svojih že ne bi dale. Tistih par očetov, ki so tudi prišli, pa je dodalo, da so to bolj problemi mamic. Res je težko spuščati otroke, še posebno težko, če sebe vrednotimo predvsem preko otrok – uspešnost v šoli in glasbeni šoli, nastopi, navijanje na tekmah, prevažanje na treninge in druge obveznosti ... vse to je vedno tudi vir ponosa, veselja, čustvene zadoščenosti. Dobro je bilo, da ob tem nisva pozabila nase in na najin odnos.

Praznjenje gnezda pa ni nikoli le stvar staršev, pomembno mesto imajo tudi otroci. Nama so s svojimi odločitvami veliko pomagali, da sva lahko hitreje sprejela, da imajo svoje načrte. Nihče od njih ni tako zelo občutljiv in navezan na dom, da ne bi rad pomolil svojega nosu tudi v kaj novega – nove kraje, prijatelje –, in druženje je bilo zelo kmalu pred bivanjem doma. Varnost družinskega okolja jim je dala dovolj poguma za raziskovanje sveta in pridobivanje novih izkušenj. Zato se nama zdi pomembno, da se na odhajanje otrok pripravljamo že ob njihovem rojstvu.

Spominjava se, kako se naju je pred poroko dotaknila beseda K. Gibrana v knjigi Prerok: *»Vaši otroci niso vaši otroci. Vaši otroci so sinovi in hčere klica Življenja k Življenju. Po vas prihajajo, a ne iz vas. Čeprav so z vami, niso vaša lastnina. Vi jim lahko darujete svojo ljubezen, toda ne morete jim dati svojih misli, kajti oni imajo svojo misel ...«* Verjetno zato, ker sva tudi sama takrat stopala na pot samostojnosti. Tako sva na nek način ves čas vedela, da bodo nekoč odšli in da je treba preživeti ta trenutek z njimi, ta trenutek, ki se ne bo nikoli več vrnil. Večkrat sem si rekla, da je le ta dan otrok star toliko let in toliko mesecev, dni ..., nikoli več ne bo tako. To zavedanje o odhajanju nama je dajalo dovolj ljubezni do otrok tudi v času, ko so preizkušali najino potrpežljivost in preverjali, koliko jih imava res rada.

Gnezdo je bilo čez teden prazno, ko je še najmlajša odšla v srednjo šolo v Ljubljano. In ko so se marsikateri najini znanci srečevali s težavami mladostniškega obdobja (pubertet), se mi zdi, da skoraj nismo vedeli zanjo. Otroci so bili doma za vikende, takrat smo bili vsi veseli, da smo lahko skupaj. Nisva se trudila, da bi jih zadržala, ko so se odločili, sva jih vedno poskušala pri tem podpreti. Takoj po zaključeni osnovni šoli tudi na počitnice niso več hodili z nama, res pa se nisva prav nič trudila, da bi bile počitnice nekaj posebnega (vsaj počitnice z letalom, da bodo zanje zanimive, ali kaj podobnega). Odhajali so s prijatelji, pa ne samo na našo obalo ... veliko dlje po svetu, nabirali so nove izkušnje na različnih izmenjavah, pomagali misijonarjem, kar navadili smo se, da je vedno eden v tujini.

Naučila sva se, da jih izpustiva iz svojih rok in prepustiva angelom varuhom. In Gospod jim je pripeljal na pot marsikoga, ki je kot angel poskrbel zanje. Verjameva, da bolje, kot bi zmogla in znala midva, če bi jih utesnjevala doma ali s stalnimi telefoni polnila bančni račun Mobitela. Končno pa so tudi naše mame znale in zmogle preživeti brez stalnih klicev ali sporočil, mi pa smo prav tako nabirali svoje izkušnje, ne da bi bile mame o vsem obveščene in na tekočem. Telefon pač ne more nadomestiti osebnega stika.

Nekaj let sva bila čez teden sama in sva imela nekaj več časa za naju, za najin odnos, pa tudi za tisto, kar naju je veselilo in delalo življenje bolj živo, Božje. Začela sva obiskovati duhovne vaje v vsakdanjem življenju (DVŽ), odkrivala Božjo navzočnost v vsakem trenutku dneva in vse bolj doživljala Božjo Ljubezen in Njeno delovanje tudi v najinem zakonskem odnosu. Tudi službenih obveznosti je bilo nekoliko več, lažje sva si naložila še kaj, kar je prej moralo počakati zaradi družinskih obveznosti. Vse obveznosti sva podredila prihajanju in odhajanju otrok – čez teden tako, za vikend pa čisto drugače. Čez teden več dela v službi, za vikend delo doma: pranje, likanje, kuhanje ..., predvsem pa POSLUŠANJE, POGOVARJANJE o vsem, kar se je dogodilo čez teden, 14 dni ... Pogovori so tako včasih trajali pozno v noč, zato nikoli nisva imela občutka, da otroke izgubljava. Radi so odhajali v Ljubljano, obiskovali različne kraje po svetu, radi pa so se tudi vračali in pripovedovali o vsem, kar se jim je dogajalo.

Po nekaj letih se je tudi prazno gnezdo napolnilo – moževa mama je zbolela, zato sta se starša preselila k nam. Imeli smo stanovanjske možnosti in dovolj zaupanja, da bomo lahko zaživel nove odnose, ki bodo vse obogatili. Tako sva se z možem imela možnost učiti živeti z boleznijo in umiranjem. Ni bilo vedno lahko, toda izkušnja je bila neprecenljiva tako za naju kot za najine otroke. Sedaj živi pri nas možev oče, ki potrebuje kar nekaj pomoči ... Toda prihajanje in odhajanje otrok ostaja stalnica, ki pomembno vpliva na naše življenje.

Praznjenje gnezda je proces, ne zgodi se čez noč in tudi pri nas še ni zaključen. Na ta način nam je dana možnost, da se počasi uvajamo v novo obliko življenja. Najstarejši sin se je po študiju že zaposlil in ostaja v Ljubljani. Vse redkeje prihaja domov, saj tisto malo prostega časa raje preživi s prijatelji. Študenta sta še doma, različno pogosto – tedensko, na 14 dni prihajata. Imata svoje prijatelje, pa fanta oz. dekle, ki predvsem za počitnice že prihajata v družino. Tako je spet vse več polno zasedenih stolov za mizo. Tako je sedaj ... Kako bo v bodoče? Postopoma se navajava, da bodo počasi resnično odšli od doma in si ustvarili svoje družine. Takrat bova šele lahko rekla, da se je gnezdo izpraznilo in da pridejo na obisk – pogosteje, redkeje ... kdo ve? Pomembno je le, da bomo ostali

povezani (ne nezdravo navezani!) in bodo odnosi polni Božjega Duha, ki daje svobodo. Potem ni strahu, temveč le polnost veselja, s katerim sprejemamo vsakega novega družinskega člana. Ne izgubimo svojih otrok, ampak pridobimo še nove (hčerinega fanta, sinovo dekle), seveda z veliko spoštovanja do vsega, kar so si sami izbrali. Zavedava se, da je prava starševska vloga v tem, da otroka usposobimo za samostojno življenje. Sama sva že naredila, kar je bilo v najini moči, sedaj nama ostaja le še molitev in prošnja Gospodu, naj jih vodi in varuje, ter velika mera zaupanja Vanj. •

na obisku

POVEZANI ZA DOBRO

Sonja Mance

Župnijska karitas Breznica se predstavi

V skoraj 26 letih delovanja Župnijske karitas Breznica se smernice našega dela niso bistveno spremenile. V prvih 10 letih smo svojo pozornost usmerjali k starejšim, bolnim, invalidnim in osamljenim župljanom, v zadnjih letih pa vse več pozornosti ter materialnih in finančnih dobrin namenjamo samskim posameznikom, družinam z več otroki, starejšim zakonskim parom z le eno minimalno pokojnino ...

Po svojih najboljših močeh in znanju se trudimo omiliti njihovo stisko najprej s pogovori, s hrano, pogosto s plačilom neplačanih položnic, z nakupom kurjave, spet drugim priskrbimo ozimnico. Nekaterim družinam pomagamo pri nakupu šolskih potrebščin, nekaterim preko nas pomaga Škofijska karitas Ljubljana. V zadnjih letih smo kar nekaj družinam omogočili brezplačno letovanje v Sončni hiši v Portorožu. V tednu Karitas imamo aktivnosti, ki jih določamo sproti, prilagajamo se trenutnim potrebam v župniji ali širše. Standardne so le »košarice dobrote«, ki so v tem tednu izpostavljene v naših dveh trgovinah. S pridobljenimi darovi v božičnem času razveselimo najbolj potrebne v naši župniji.

Vsako leto organiziramo in v celoti financiramo:

- **redno letno družabno srečanje naših »Sončkov«** (oseb s posebnimi potrebami) z njihovimi starši in spremljevalci;
- **redno letno srečanje bolnih, invalidnih, ostarelih in osamljenih župljanov s svojci;**
- **posebno srečanje »Sončkov« s sv. Miklavžem s primerno igrico in obdaritvijo.**

Po našem vedenju je v naši župniji več kot 250 faranov starih 80 in več let. Večina od njih je še aktivnih, ostali pa so v dobri domači oskrbi. V okoliških domovih za starejše pa je nastanjenih še 29 faranov.

To pa je naš sv. Miklavž.

Na pogled visoke postave, po značaju skromne je narave, vse otroke rad ima, pred njim se skloni prav do tal.

To so naši »Sončki«!

Dvakrat letno se dobimo, da se skupaj veselimo, ko se šolsko leto zaključuje in ko svet' Miklavž daruje.

Skavti za kulturno-zabavni program poskrbijo, starejšim spomini v mladost pohitijo!
Duša zapoje, srce se ogreje,
ta dan se pozabi, da tečejo leta hitreje.

Vse omenjene, ki so vezani le na svoje domove, radi obiščemo, saj tako eden drugemu polepšamo dan.

Župnijska karitas Breznica je že več kot 10 let »boter na daljavo« – tako preko misijonarke s. Vesne Hiti finančno poskrbimo za šolanje enega od otrok v daljnem Mukungu v Ruandi.

Prostovoljke se rade odzovemo tudi za druge potrebe v župniji, na primer lepšanje farne cerkve in podružnic, sodelujemo v župnijskem pastoralnem svetu in drugih skupinah. Skratka, trudimo se delati za dobro ljudi in skupnosti.

ŽK Breznica šteje 12 rednih prostovoljk in dva prostovoljca. Pri težjih delih in prevozih nam pomaga še pet prostovoljcev, pri organiziranju srečanj pa je nepogrešljiva mladinska skupina veroučencev in skavti, ki odgovorno prevzamejo izvedbo kulturno-zabavnega programa. Prostovoljke se redno srečujejo enkrat mesečno, po potrebi pa tudi večkrat.

Redno letno srečanje bolnikov, starejših in invalidnih župljanov

Cerkev je polna, pa tudi dvorana, dobrih, veselih ljudi, naj ura bo pozna ali še rana, ta dan se nikomur domov ne mudi!

8

Romanje v Kočevje – Gasparijeva vas

Resda nismo rosno mladi, a skupaj družimo se radi in veseli smo iz dna srca, če lahko storimo še kaj dobrega.

Naš duhovnik g. Marjan Lampret pa poskrbi, da sodelavke in sodelavci ŽK enkrat letno poromamo na različne kraje v naši domovini, kjer so grobišča »mučenikov« naše polpretekle zgodovine. En dan v letu je namenjen duhovnim vajam, v tednu Karitas pa imamo zahvalno romanje h Kraljici miru na Kurešček.

Povedati je treba še najpomembnejše: da lahko pomagamo tolikim v stiski, se moramo zahvaliti zvestim dobrotnikom naše Župnijske karitas, ki redno mesečno darujejo 5 ali 10 EUR za lajšanje tisk v naši župniji, pa tudi Občini Žirovnica za izdatno pomoč pri sofinanciranju naših projektov. •

Karitas v župniji

VPLIV PREPIHA V CERKVI NA TRI STEBRE PASTORALE

Slavko Rebec

Najprej anekdota

Na soparen dan sem maševal v precej polni cerkvi. Glavna vrata so bila na stežaj odprta, stranska pa napol. Odprto okno ob oltarju je pomagalo, da je skozi cerkev »vleklo«. Na trenutke je močnejše potegnilo, saj se je zunaj vreme obračalo. V zadnjem delu cerkve vstane gospa in zapre stranska vrata. Verjetno jo je motil prepah! Komaj je izpustila kljuko, je vstala

druga gospa in vrata spet odprla. Verjetno je potrebovala zrak! Meni je šlo na smeh, priznam. In tuhtal sem, kolikokrat se bo to še ponovilo. Ni se. Je pa prva gospa čez nekaj časa odšla iz cerkve – bistveno pred končanim bogoslužjem.

Prepiah zamaje tri stebre

Mislím na tiste tri stebre, za katere pravimo, da »sestavljajo« pastoralo: oznanjevanje, bogoslužje in karitas. Po prej opisanem dogodku trdim, da so to bolj stebrički kot stebri.

En prepiah, in pridiga s pridigarjem vred (oznanjevanje) sta raztresena. En prepiah, in za eno osebo se maša (bogoslužje) konča predčasno. En prepiah, in pozornost do drugega človeka z neko potrebo (diakonija – karitas) pade v nabiralnik skupaj s kovancem, ali pa še to ne.

So stebri simbol?

Razmišljam, kako to, da pri nas trem razsežnostim uresničevanja življenja vernega občestva in trojnemu poslanstvu Cerkve rečemo »stebri«.

Steber je nekaj statičnega, nepremakljivega. Pa ja ne, da je to simbol našega krščanskega življenja?!

Steber, sploh tak mogočen in obilen, je zelo prikladen, da se zanj skrijem. Se morda za Karitas skrije človekoljubje (diakonija), ki naj bi prevevala življenje Jezusovega učenca/učenke?

Steber te poškodeuje, če se zruši nate! Žal je včasih kakšna pridiga, maša ali akcija Karitas kot kamen, ki je padel nate.

Trije potočki žive vode

Sam bi trojno poslanstvo Cerkve raje primerjal s tremi potočki žive vode. V pogovoru s Samarijanko je Jezus dejal: »Kdor pa bo pil od vode, ki mu jo bom jaz dal, ne bo nikoli žejen, ampak bo voda, katero mu bom dal, **postala v njem izvir vode, ki teče v večno življenje**« (Jn 4,14). Pri krstu smo bili potopljeni vanj, ki je življenje. Prejeli smo Svetega Duha, ki je navdihovalec in spodbujevalec življenja. Torej je naše življenje zares krščansko, kadar je dinamično in živahno. Kadar kot posameznik in kot občestvo postajamo izvir žive vode za ta svet, takrat se pozna, da smo v resnici pili od vode, ki nam jo daje Jezus.

Kolikor bolj se bodo stebri pastore spreminjali v živahne potočke žive vode, toliko bolj bo oznanjevanje, npr. pri katehezi, prehajalo od »jemanja lekcij« k živemu pričevanju, da Jezus živi. Bogoslužje bo hkrati mistični dogodek osebnega srečanja z Vsemogočnim in komunikacijsko razumljiv in vabljev dogodek za vse. Diakonija pa bo iz organiziranih akcij prehajala v osebno držo človekoljubja povsod in v vsakem trenutku. To pa se bo pretočilo nazaj v konkretne organizirane akcije, kadar bodo tako narekovale okoliščine.

Da bi Karitas bolj zažuborela ....

Imejmo v mislih, da naša Karitas (na katerem koli nivoju) ne pokrije vse krščanske človekoljubnosti.

V Karitas spodbujajmo razvoj drugih pobud na področju človekoljubja v katoliški Cerkvi in v sestrskih Cerkvah.

Premislimo, kakšno je v Karitas razmerje med živahno zvestobo evangeliju in togo zvestobo uradnim predpisom.

Naredimo, kar moremo, da bomo, osebno in na ravni organizacije, najprej ud skrivnostnega Kristusovega telesa, šele potem člani kakšnega združenja, zbornice ipd.

Človekoljubje pomaga pri prepihu

Škoda, da bi se v cerkvi prehladil človek, ki ga moti prepah. A zaprta vrata niso edina rešitev. Lahko se tudi presede v del cerkve, ki ni izpostavljen prepihu.

Bog ne daj, da bi kdo »skupaj padel« zaradi slabega zraka v cerkvi. A tudi brez prepaha, ki ugasne svečo, boš ujel nekaj svežine, če se presedeš bližje k (edinim) odprtim vratom.

Kolikor človekoljubje iz poslanstva Cerkve postaja moja osebna drža, toliko tudi jaz vedno bolj iznajdljivo v vsaki življenjski situaciji najdem rešitev v stilu, »da bo za vse čim bolj dobro in prav«. Iz take drže raste prepričljivo oznanjevanje in lepo bogoslužje. •

starejši med nami

POTREBE, ZMOŽNOSTI IN STALIŠČA STAREJŠIH V SLOVENIJI

dr. Jože Ramovš

Iz raziskave o staranju v Sloveniji (1)

Novo družbeno dejstvo, ki ga ni doživela še nobena družba v človeški zgodovini, je današnje naraščanje starega prebivalstva. Iz desetih odstotkov nad 60 let starih ljudi smo prišli na dvajset, v naslednjih desetletjih bomo skoraj na štirideset. To je dober znak, da smo čedalje bolj zdravi, da živimo čedalje bolje in čedalje dlje. Obenem pa je resno opozorilo, da moramo novemu razmerju med generacijami prilagoditi vse – od prometa in stanovanj do poznavanja in sprejemanja starosti ter komuniciranja med generacijami.

Vse 20. stoletje se je v Sloveniji letno rojevalo okrog 30.000 otrok, po letu 1990 smo bili večinoma pod 20.000. Povojna generacija odhaja v pokoj in se stara, za njo prihaja skoraj dvakrat manjša mlada generacija. Pred leti je bilo šestkrat več zaposlenih kot upokojencev, danes imamo v Sloveniji nad 600.000 upokojencev, zaposlenih je 800.000. Staranje je pe-

reč problem v vsej Evropi. V Sloveniji je še malo hujši kot pri drugih narodih. Ker smo številčno manjši narod, je skrb za zdrav razvoj in obstoj še pomembnejša.

Pomembno vprašanje za vsakega človeka, za politiko in upravo ter za vse stroke je, kaj je treba narediti za čim lepše staranje danes in v prihodnjih letih. Za krščansko Karitas ta naloga ni manj pereča kakor reševanje materialne revščine. Na splošno se strinjamo, da je lepše ali bolj kakovostno staranje **aktivno** – ko človek samostojno in ustvarjalno usmerja svoje življenje, **zdravo** – ko krepi svoje moči in čim dlje preprečuje bolezni, ter **dostojanstveno** – ko živi smiselno v spoštovanju samega sebe, vseh ljudi, narave in Božjih skrivnosti, ki vse to nosijo. Če pa hočemo zvedeti, kaj to pomeni ljudem konkretno, moramo vprašati nje same. In sicer troje:

- kaj potrebujejo v zvezi s svojim staranjem in staranjem ljudi v svoji skupnosti,
- kaj pri tem sami zmorejo in kakšne so možnosti v njihovi skupnosti,
- kaj v resnici hočejo narediti za kakovostno staranje sebe in drugih.

Velika reprezentativna terenska raziskava *Potrebe, zmožnosti in stališča prebivalcev Slovenije, ki so stari 50 let in več*, je dala pristne informacije o tem, kaj 750.000 nad 50 let starih ljudi v Sloveniji potrebuje za svoje staranje in sožitje, kaj pri tem sami zmorejo in kaj hočejo. Zajela je trinajst področij življenja in sožitja, npr. kako doživljajo svoje telesno, duševno, socialno in duhovno zdravje, kakšne izkušnje imajo z zdravstvenim sistemom, kakšna je njihova giblјivost (zlasti hoja), koliko so samostojni pri vsakodnevnih opravilih, kako so za starostno onemoglost prilagojena stanovanja, kakšno je njihovo medgeneracijsko komuniciranje in solidarnost, izkušnje z oskrbovanjem bolnih, onemoglih in invalidnih svojcev – in sicer kot oskrbovalcev in v vlogi oskrbovancev, če so to pomoč že potrebovali, kakšno je njihovo duševno počutje, doživljanje sreče, smisla, upokojitve, staranja, življenja in sožitja v svojem kraju, kakšno je njihovo kulturno udejstvovanje, odnos do varovanja lepega slovenskega jezika, obvladovanje sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije. Posebej smo se v raziskavi posvetili sožitju z najbližjimi, verovanju in duhovnosti – te zmožnosti se namreč s starostnim pešanjem ne manjšajo, ampak večajo.

Podatki iz raziskave so prikazani v knjigi *Staranje v Sloveniji*, predstavljena je bila na največjem svetovnem kongresu o staranju v Seulu 2013, ter v več znanstvenih in poljudnih člankih. Na letošnjem posvetu Karitas o staranju se je pokazalo, da so zlasti nekatera spoznanja iz te raziskave pomembna za sodelavce Karitas. Danes bomo prikazali podatke o tem, kako pomembna je za zdravo staranje hoja.

HOJA VARUJE IN KREPI TELO, DUŠO IN SOŽITJE

Stari ljudje si malokaj želijo bolj kakor to, da jim ne bi odpovedale noge. Dokler človek lahko hodi, se čuti samostojnega.

Raziskava je pokazala, da dobra polovica nad 50 let starih prebivalcev Slovenije prehodi brez težav daljše razdalje več kilometrov, četrtnina hodi do 1 km, 15 % jih hodi le po stanovanju, vsak dvajseti pa ne more hoditi. Moškim gre bolje pri hoji na daljše razdalje, ženske so vztrajnejše pri gibanju po stanovanju.

Pri 50 letih brez težav prehodi daljše razdalje po več kilometrov 70 % ljudi, do 60. leta ta zmožnost upade 5 %, nato do 70. leta nadaljnjim 25 %, pri 80 letih jo lahko prehodi še slabih 10 %. Zmožnost hoditi do 1 km v povprečju ne upade vse do 80. leta starosti.

Med starejšimi prebivalci Slovenije je dobro razširjena zdrava navada redne hoje. Tisti, ki po 50. letu starosti brez težav prehodijo večje razdalje, povprečno skoraj trikrat tedensko (2,62-krat) hodijo dalj časa skupaj; njihov pohod traja povprečno skoraj dve uri.

Več kakor polovica (55,1 %) pa ima dobro navado, da gredo peš po opravkih v okolici doma do okrog 1 km.

Globalje primerjave med temi podatki so odkrile dva izrazita varovalna dejavnika za ohranjanje gibljivosti v starosti. Prvi je navada, da gre človek **peš po opravkih v okolici do 1 km**, drugi so **redni pohodi na daljše razdalje**. Ljudje, ki imajo eno od teh navad ali obe, imajo bistveno višje uspehe tudi pri vseh drugih oblikah krepitve svojega zdravja. Tisti, ki redno hodijo, imajo boljše zdravje na vseh področjih: poleg tega, da so bolj in dlje telesno zdravi in gibljivi, tudi manj pozabljajo, se počutijo manj tesnobne, manj nemirne, manj otožne, so manj osamljeni in doživljajo svoje življenje bolj smiselno.

Tako prepričljivi raziskovalni podatki so res pravcat vzgojni moto za vse generacije od malčkov do starčkov: **hoja je osnovna oblika krepitve zdravja in vadbe za ohranjanje gibljivosti na stara leta – navadimo se hoditi peš po opravkih v bližnji okolici, vsaj enkrat tedensko pa na daljši pohod.** •

10

komentar meseca

ŠIBA NOVO MAŠO POJE ...

Jožica Ličen

Na uredniškem odboru Žarka dobrote smo se na mojo pobudo odločili, da bomo vsak mesec člani uredniškega odbora, po želji tudi kdo drug, pripravili 'komentar meseca'. In ker je vedno tako, da je tisti, ki da pobudo, takoj poslan v 'prvo bojno črto', bom tokrat komentatorski led prebila, kot vem in znam. Verjamem, da se bodo stvari počasi izkristalizirane, vsekakor pa želim, da je komentar sicer aktualno kritičen, vendar dobronameran, morda malo hudomušen, saj ima vsaka medalja dve plati.

V letošnjem poletju je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pripravilo zakon, ki vsebuje prepoved telesnega kaznovanja otrok. Pripravljali so ga približno eno leto, konec julija je bil potrjen tudi na vladi. Jeseni bo zakon pred poslanci državnega zbora. Na neprimerno dosedanje zakonodajo, ki izrecno ne prepoveduje telesnega kaznovanja otrok v domačem in tujem okolju, nas je opozoril tudi Evropski odbor za socialne pravice pri Svetu Evrope. Seveda vladi ni preostalo drugega, kot da zagriže tudi v to kislno jabolko.

Strinjam se, da je telesno kaznovanje nesprejemljivo in izraža premoč nad otrokom ter resnično krši njegovo dostojanstvo. Je pa določba preventivne narave in napotek staršem, kako naj pri vzgoji ravnajo. Pa kljub temu, vsak otrok je drugačen, različni so tudi starši.

In kar naenkrat je, tako kot pri predlogih katerekoli zakonodaje, nastal problem. Ne toliko problem v vsebini kot glede zmote ali pravičnosti političnih akterjev. Najbrž je bilo v

teh poletnih mesecih na to temo največkrat slišati: »Tudi jaz sem jih kdaj dobil okrog ušes, pa sem zaradi tega povsem normalen.« Če se v avanturo biti oče ali mati spustiš s tem prepričanjem, potem ne pomaga noben zakon. Je pa res, da ni pomembno samo dostojanstvo otroka, temveč tudi dostojanstvo staršev.

Verjetno ste tudi vi že doživeli, da je v trgovini otrok do onemoglosti izsiljeval starše, naj mu kupijo kakšno igračo. Si predstavljate, kako se počutita mati ali oče, utrujena od dela v službi in doma, ko ju mali paglavec pred vsemi brca in kriči, kaj bi rad? Za opazovalce je to zanimiv šport, vse zanima, ali bosta popustila ali bosta ostala trdna, zanju pa ... Odgovorite si sami.

Vrnila se bom k staremu ljudskemu reku »šiba novo mašo poje«, ki je bil že leta 1848 v zvezi z vzgojo otrok objavljen v Drobtinica. Seveda, če poznamo samo ta stavek, smo upravičeni, da ne rečem celo nagovorjeni k strogi vzgoji, ki vsebuje tudi tepež otrok, vendar tudi tu govori o potrpljenju in spoštovanju. Z vsem spoštovanjem do zapišanega, a naši predniki so znali povedati, da je bila doma in v šoli vedno na 'častnem' mestu šiba. S kakšno grenkobo so govorili o takih kaznih, pa da misliti. Hvala lepa za tako 'novo mašo'.

Verjamem, da bo zakon o prepovedi telesnega kaznovanja otrok sprejet. O tem bo še veliko govora. Naj gre naše razmišljanje v smer »lepa beseda lepo mesto najde«, pa naj bo to v odnosu z otroki ali med odraslimi.

Če pa se bo v Miklavževem košu še vedno našla kakšna šiba, ne mislite, da je Miklavž kršil zakon, temveč da želi s tem spomniti na neke druge vzgojne prijeme. •

PREDEN SODIŠ DRUGE, SE POGLEJ V OGLEDALO

papež Frančišek

»Ne sodite, da ne boste sojeni; s kakršno sodbo namreč sodite, s takšno boste sojeni, in s kakršno mero merite, s takšno se vam bo odmerilo.« (Mt 7,1-2)

Poglej se v ogledalo

Sodba pripada samo Bogu. Zatorej, če ne želimo, da bi se nam sodilo, tudi mi ne smemo soditi drugih. Vsi si želimo, da bi nas Gospod na dan sodbe gledal s prizanesljivostjo in pozabil mnogo slabih stvari, ki smo jih storili v življenju. Zato, če ti stalno sodiš druge, boš sojen z enako mero, s kakršno sam sodiš. *»Poglej se v ogledalo. A ne zato, da bi se našminikal, da se ne bi videle gube ... Poglej se v ogledalo, da boš videl sebe, kakšen si. Kaj gledaš iver v očesu svojega brata, bruna v svojem očesu pa ne čutiš? Ali kako moreš reči svojemu bratu: ‚Pústi, da vzamem iver iz tvojega očesa,‘ in glej, bruno je v tvojem očesu? Kako nas ocenjuje Gospod, kadar delamo tako? Samo ena beseda je: Hinavec, izderi najprej bruno iz svojega očesa in potem glej, kako boš vzal iver iz očesa svojega brata.«*

Ne soditi, ampak moliti za druge

Vidi se, da se Gospod nekoliko razjezi. Pravi nam hinavci, kadar se postavljamo na mesto Boga. To je tisto, v kar je kača prepričala Adama in Evo, ko je rekla, da če bosta jedla z drevesa, bosta kakor on. Želela sta se postaviti na mesto Boga. *»Zato je zelo slabo soditi. Sodba pripada samo Bogu, samo Njemu! Za nas pa so ljubezen, sočutje, molitev za druge, kadar vidimo stvari, ki niso dobre, tudi povedati o tem drugemu ... A nikoli soditi. Nikoli. To je hinavščina, če sodimo.«*

Našim sodbam manjka usmiljenje

Kadar sodimo, se postavimo na mesto Boga. A naša sodba je uboga sodba. Nikoli ne more biti rešnična; nikoli ne more biti enaka Božji sodbi. Zakaj ne? Ne zato, ker je Bog vsemogočen, mi pa to nismo. Ampak zato, ker nam manjka usmiljenja. Kadar Bog sodi, sodi z usmiljenjem.

»Danes razmišljajmo o tem, kar nam pravi Gospod: ne sodite, da ne boste sojeni; način, mera, s kakršno sodimo, bo ista, ki bo uporabljena za nas ... Poglejmo se v ogledalo, preden sodimo ... Sicer bom hinavec, saj se postavljam na mesto Boga. Moja sodba pa je tudi revna sodba, manjka ji nekaj zelo pomembnega, kar pa ima Božja sodba, to je usmiljenje. Da bi nam Gospod dal dobro razumeti te stvari.«

vir: Radio Vatikan

Predlogi za pogovor v skupini

Voditelj predhodno z vabilom na srečanje povabi sodelavce, da s seboj prinesejo ogledala.

1. Po uvodni molitvi vsak vzame svoje ogledalo in se nekaj časa v tišini ogleduje, nato voditelj postavlja naslednja vprašanja, ob katerih ostali v tišini razmišljajo:

- Vsaka gubica na obrazu nekaj pomeni. Tiste ob ustih se pojavijo ob smehu... Kaj me v življenju spravlja v smeh, me radosti ...?
- Ko je obraz sproščen, miren – kaj je tisto, kar me umirja? Kako se lahko sprostim?
- Kaj pa tiste gube na čelu? Kaj me bremeni, žalosti ...? Kaj me vznemiri?
- Kdo v življenju me »spravlja ob živce«? Predstavljaj si to osebo in njena dejanja.
- Poskušaj se postaviti v kožo te osebe in pogledati z njenimi očmi!
- Ali je to vredno mojih gubic na čelu? Kaj lahko jaz spremenim, naredim?

2. Ob zaključku prvega dela še nekaj časa ostanemo v tišini, nato se razdelimo v manjše skupine po tri ali štiri člane.

3. V skupini izberemo osebo, ki nas vznemirja s svojo zunanjo podobo, nam sporoča nekaj negativnega, nekaj, kar bi obsodili (klošar na ulici, mladostnik z raztrganimi hlačami, piercingom v ustnicah, nosu, tetovirana oseba, močno naličena oseba, pijanec ob cesti, tujec ...).

- Na list napišemo nekaj mnenj, ki jih imamo o tej osebi: kako živi, kaj nam sporoča s svojim življenjem, kaj nas na njej moti ...
- Nato poiščemo vzroke, zakaj ta oseba tako živi. Skušamo se postaviti v njene čevlje in jo razumeti.
- Ocenimo, ali lahko sodimo človeka po zunanosti.

4. Ob zaključku zmolimo kratko molitev ali molitev leta usmiljenja za vse osebe, na katere smo pomislili ali se z njimi srečujemo ob svojem delu in nas vznemirjajo s svojo zunanostjo ali načinom življenja.

delavnico pripravila: Nataša Hanuna

koper

IZKUŠNJA PROSTOVOLJSTVA DVIGA SAMOSPOŠTOVANJE

Davorina Petrinja Pirnat

Nova in drugačna izkušnja prostovoljskega dela: uporabniki socialnovarstvenega programa Vrtnica prostovoljci na športni prireditvi – evropskem prvenstvu v cheerleadingu

Letos sta ŠKL (Šolska košarsarska liga) in Zveza navijaških skupin Slovenije tretjič organizirali spektakularno Evropsko prvenstvo v cheerleadingu, ki je potekalo 9. in 10. julija v Sloveniji, v dvorani Bonifika v Kopru, kjer se je zbralo preko 1200 nastopajočih iz evropskih držav. Kakih 3000 gledalcev si je lahko ogledalo atraktivne akrobatske skoke, iz tekmovalcev sestavljene piramide, plesne pom pon nastope s tudi več kot 20 plesalci, vse to ob glasbi in z veliko zabave za udeležene. Osnovni namen cheerleading skupin je spodbujanje občinstva in tekmovalcev na športnih igriščih in ustvarjanje odličnega vzdušja, kjer koli nastopajo.

Foto: Marjan Drčar

Del ekipe prostovoljcev – uporabnikov programa Vrtnica

V programu Vrtnica – socialna rehabilitacija oseb s težavami zaradi zasvojenosti z alkoholom pri Zavodu karitas Samarijan smo bili zaproseni za pomoč pri pripravi dvorane (v petek pred pričetkom prvenstva) ter v soboto in nedeljo cel dan za pomoč pri različnih organizacijskih aktivnostih (spremljanje ekip na otvoritveni slovesnosti, podeljevanje medalj, pomoč sodnikom itd.). Zbrali smo ekipo 12 prostovoljcev (uporabniki tako iz stanovanjske skupnosti kakor tudi iz reintegracije), ki se je po besedah organizatorja zelo izkazala. Naši uporabniki na čelu z laičnim terapevtom Tomom so kot prostovoljci dobili spominske majice, v soboto in nedeljo kosilo in osvežilne napitke ter vrečko s sponzorskimi darilci. Še več teh rekvizitov, majčk in

drugih sponzorskih daril pa smo dobili po prireditvi, za kar se lepo zahvaljujemo g. Vojku Korošču, direktorju Zavoda ŠKL. Zlasti pa bi se radi zahvalili tudi za njegovo pisno zahvalo, ki je vsem nam, posebej udeležencem na prireditvi, res veliko pomenila.

Ponosni smo, zato jo bi radi tudi delili z vami:

»Spoštovani dragi prostovoljci evropskega cheerleading prvenstva,

ni besed, ki bi lahko opisale vašo prizadevnost, odgovornost in prijaznost. Odločitev Zavoda ŠKL in ZNPS (Zveze navijaških skupin Slovenije), da vas povabimo k sodelovanju, je bila več kot sreča. Bili ste steber prvenstva in kadar koli ter kjer koli smo vas potrebovali, ste naloženo vam delo opravili brez kakršnega koli prigovarjanja in zanesljivo. Kot direktor Zavoda ŠKL sem v njegovem 20-letnem delovanju organiziral že veliko prvenstev, vendar takih pomočnikov, kot ste bili vi, resnično nisem še nikoli imel. Ponosen sem na vas in upam, da boste taki ostali tudi v bodoče, saj vi znate ceniti delo in spoštovati ljudi. Vsi, ki so prišli v stik z vami, so pohvalili vašo prijaznost in uslužnost, zato vam osebno čestitam in se v svojem in Zavodovem imenu iskreno in iz srca zahvaljujem za pomoč, in ko bom sedel v avgustu pred ministrico za šport, mi verjemite, da vas ne bom pozabil pohvaliti tudi njej. Kadar koli pa bo vaša organizacija potrebovala pomoč, veste, kje nas dobite, in z veseljem se bomo odzvali po svojih močeh.

Z vsem spoštovanjem!
direktor ŠKL Vojko Korošec«

»GRADIMO TRDEN MOST PRIJATELJSTVA«

Tatjana Rupnik

Poletna tabora za otroke v Soči 2016

Letošnja poletna tabora za otroke v Soči sta bila rekordno obiskana. Prvi tabor za otroke iz programa Popoldan na Cesti in drugi tabor, namenjen otrokom iz Istrske območne Karitas, otrokom iz programa Posvojitev na razdaljo in otrokom iz programa Popoldan na Cesti, je skupaj doživelo 51 otrok, 15 animatorjev in dve kuharici. Pripravili smo jim zanimiv in pester program. V šestih dneh smo obiskali nordijski center Planica, botanični vrt Julijana, se ustavili v Kranjski Gori, kjer smo namakali noge, se hladili na Vršiču, se učili o zanimivih glasbilih, saj nas je obiskal Dejan Štemberger, ki nam je predstavil glasbila sveta. Obiskale so nas tudi skavtinje, ki so nam povedale, kako poteka dan pri skavtih. Naša gostja je bila še priznana kaligrafinja Loredana Zega, ki nas je naučila lepe pisave. Izdelali smo veliko zanimivih izdelkov, od glasbila do zvezka, peresnice, copatov, torbice, se naučili kaligraf-

skih črk, dajali gole na nogometnem prvenstvu, pokazali svoje znanje v kvizu, se preizkusili v igrah brez meja, jahali konje na Pristavi, spoznali delo sirarja na kmetiji Jelinčič in še in še. Tabora smo zaključili s kresom in karaokami. Žal pa nas je obiskala tudi Muca Copatarica in nam odnesla vse nepospravljene copate. Na srečo nam jih je dala v prazno sobo, tako da smo jih hitro našli.

Hvala vsem, ki ste nam omogočili dva nepozabna tedna v Soči. Posebno čast smo doživeli na drugem taboru, ko nas je obiskal kip Marije iz Fatime. Prosili smo jo, naj nam da zdravja in moči, da srečno pripeljemo tabor do konca, tako da velja sedaj posebna zahvala Materi Mariji in Bogu, da sta nam stala ob strani vse dni, ki smo jih preživeli v prečudoviti naravi reke Soče. Nasvidenje prihodnje leto v še večjem številu. •

KO V NEKAJ DNEH POSTANEMO PRIJATELJI

Klementina Bajec

Utrinki iz letovanja »starejše mladine« v Sončni hiši v Portorožu

Kazimiera Lulik: »O letovanju v Portorožu nisem imela predstave. Vedela sem samo, da je organizirano, vodeno, s programom (nisem vedela, s kakšnim) ... Pustim se presenetiti. In ni mi žal, da sem bila pet dni del skupine. Vajeni sicer bolj skrbeti za druge, streči, smo bili tukaj odlično postreženi na vseh področjih. Jutranji maši je sledil program, dober: aktivni, izletniški dopoldnevi, razgibani popoldnevi, kopanje v bazenu, ustvarjalne delavnice, družabni večeri, vmes pa okusne dobrote iz Anine kuhinje – pri skupni družinski mizi. Kaj bi si človek še želel?! Zanimivo, kako se prej tudi ljudje po par dneh poslavljamo kot stari prijatelji in se želimo še kdaj srečati. V spominu mi ostaja tudi obisk in prijazen sprejem v centru zdravljenih alkoholikov Vrtnica v Truškah. Občudovanja vredna urejenost, delavnost, disciplina in predvsem iskrena pričevanja mož, ki so zaradi zasvojenosti z alkoholom preživeli kalvarijo in zdaj upajo, da se bodo vrnili k življenju.«

Tatjana Logar: »Kot prostovoljki mi je bilo vseč celotno letovanje. Od prisrčne dobrodošlice do sklepanja novih znanstev, pomoči v kuhinji, zanimivih in lepo vodenih izletov, organiziranih prevozov na izlete, organiziranega obiska svetih maš, ustvarjalnih delavnic ... Pri starejših me je najbolj fascinirala njihova umirjenost, odprtost, modrost, lepo petje ter neizmerna hvaležnost za tudi najmanjšo izkazano pozornost.

Hvala vsem za lepo preživet teden.«

Marija Rovšček: »Na naših počitnicah smo bili letos večkrat prijetno presenečeni. Predvsem nam je ostal v zelo lepem spominu obisk v Truškah. Zelo lepo so nas sprejeli s kavico, domačim pecivom in odkritim klepetom. Pokazali so nam, kaj delajo, nam razkazali posestvo, kjer vzrejajo domače živali, povedali, čemu se morajo odrekati, saj imajo določen hišni red in disciplino. Njihove življenjske zgodbe so pretresljive, vendar s pomočjo g. Marjana in ga. Davorine, vztrajnostjo in voljo do urejenega življenja marsikateri od prisotnih doseže svoj cilj. V naši veliki družini, saj nas je bilo 34, smo imeli v svoji sredini ŽAREK – 93-letno gospo Mimico v spremstvu njene hčerke. Premikala se je s hojco, drugače pa je bila na vozičku. Po dolgem času se je spet udeležila svete maše, kar ji je zelo veliko pomenilo. Njena pripoved in iskrive oči, polne življenjskih izkušenj, je marsikomu polepšala dan in odprla upanje v čas, ki je pred nami, katerega nam pa le Bog določi.«

Klara in Marjan: »Po prihodu in toplem sprejemu smo se namestili v sobe. Prijetno srečanje se je nadaljevalo ob kosilu. Po krajšem počitku smo odšli na kopanje v bazen.

Dopoldne smo največkrat preživeli na sprehodih in izletu, popoldne pa na kopanju. S kombiji smo odšli na izlet v Truške. Prostovoljec s kombijem nam je bil vedno na voljo. Če nismo zmogli pohoda, nas je prepeljal do cilja. Zelo sva se veselila večernih srečanj s pogovori, kvizom in veselimi igrigami. Lepo nama je bilo.«

14

STREHA NAD GLAVO

br. Gregor Rehar

»Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat dan, da koder sonce hodi, prepir iz sveta bo pregan, da rojak prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo mejak ...«

Dobrih dvajset km iz Prijedora po neštetihih asfaltnih krpah in makadamu, obdan z bivšimi ali napol bivšimi rudniki, stoji eden izmed sadov letošnje akcije »Ne pozabimo«, ko smo slovenski verniki zbirali sredstva za obnovo domov v Bosni. Vanj se bo vselila, če Bog da, mlada družina, ki trenutno nima kopalnice, ki je prezebala ob razbiti šipi na oknu, kjer je oče brezposeln in

mama težka invalidka. To je bila že moja sedma »Bosna« in do sedaj tako revne družine v njej še nisem srečal.

Dva šoloobvezna otroka, ki sta na vprašanje, koga imata rajši, mamo ali očeta, brez ovinkov odgovorila, da očeta, ker jima plača malico. Bogve, kje stakne tistih skupno 24 evrov ...?

Trinajstčlanska pisana odprava, močno podprta s strani našega znanega lokalnega gradbinca Podgornika, ki je svoje zaposlene povabil k sodelovanju na odpravi. Odzvala sta se Miloš s svojo Danijelo in Aleš. Že prej pa je k odpravi pristopilo nekaj dijakov, študentov in vodja, kaplan na ŠGV, g. Primož ter »mojster za vse« Boris.

Sodelovali smo pri obnovi kupljene hiše, zlasti menjavi strehe, izkopalni pa smo tudi kanalizacijske jarke in

od vojne zapuščeno hišo temeljito očistili ter pripravili na nadaljevanje obnove. Blatna bob steza bližnjice med sedanjim bivališčem in hišo, ki je vodila prek potoka, je dobila stopnice in brv čez vodo. Vsak izmed nas se je na svoj najboljši način trudil, da bi karseda olajšali stisko tej družini, ki ji bo treba zagotoviti tudi nov vir pitne vode, saj tega kljub trudu nismo mogli urediti, studenec je namreč presahnil. Ko se je nekdo od tamkajšnjih »vsevednežev« posmehoval skromni, a učinkoviti in z veliko ljubeznijo narejeni brvi, sem mu dejal: »Veste kaj! Saj do takrat, ko naj bi deževje ta mostiček odneslo, naj bi bila ta družina skupaj z živino že pod novo streho, kajne? In ga takrat več ne bo potrebovala ... Torej? ...«

Dejanja so zgovornejša od tisoč besed! •

Ijubljana

MARTINO ROMANJE IN SREČANJE STAREJŠIH TER BOLNIKOV

David Ahačič

Župnijska karitas Križe v poletne mesece že tradicionalno vstopa z dvema velikima srečanjema s starejšimi, bolniki in invalidi. V starosti ali bolezni se običajno redkeje odpravljamo na potovanja, saj si jih vse težje privoščimo, pa tudi telo si namesto naporov raje privoščiči več počitka. Ker pa človeka osrečuje, da spo-

zna nove kraje in sreča nove ljudi, vsako leto v maju pripravimo Martino romanje, tokrat smo 21. maja obiskali Stično in Dobropolje.

Pri belih menih smo si ogledali samostan, trgovino z zdravili po recepturah patra Ašiča, v **baziliki Žalostne Matere Božje** smo imeli sv. mašo. Iz Stične nas je pot vodila skozi Ivančno Gorico **prek Muljave**, kjer je bil rojen pisatelj prvega slovenskega romana, Josip Jurčič, **mimo izvira reke Krke v Dobropoljsko dolino**, kjer nas je sprejel tamkajšnji župan. Po kosilu

smo se zapeljali na Videm, kjer imajo župnijski dom ostarelih – Dom sv. Terezije. Za zaključek romanja smo v cerkvi **Povišanja sv. Križa** zapeli litanije Matere Božje.

Že čez nekaj tednov, 12. junija, pa je župnijska cerkev v Križah gostila nedeljsko srečanje starejših, bolnikov in invalidov. Pri maši so lahko prejeli tudi zakrament bolniškega maziljenja, ki krepi v boju proti strahu in bolečinam, skupaj pa smo se nato zadržali v prijaznem klepetu ob dobro obloženih mizah v župnišču. •

TUDI TA TABOR JE IMEL ENO NAPAKO

Ladka Hunjet

Od 17. do 24. julija 2016 je potekal 27. poletni tabor za slepe in slabovidne iz vse Slovenije.

Že drugič smo bili nastanjeni v gorski vasici Skomarje. Vseh nas je bilo 45. Tudi na ta tabor so prihajali različni gostje, potepali smo se po bližnji in daljni okolici, prodirali v duhovne globine in s telesnimi dejavnostmi skrbeli za zdravo telo.

Pravi potepini smo bili v sredo, saj smo bili ves dan odsotni z »doma«. V Zrečah smo zavili v podjetje GKN Driveline Slovenija. Sprejela sta nas dva zaposlena, g. Jože in g. Drago, ki nam je nazorno predstavil njihovo delo. Povedal nam je, da sodelujejo s tujimi velikani avtomobilske industrije, kot so: Fiat, Suzuki, Land Rover, Ford in drugi. Za našete proizvajalce vozil izdelujejo mehanizem za krmiljenje volana. Podjetje GKN Driveline Slovenija aktivno sooblikuje tudi kraj Zreče in pomaga socialno ogroženim družinam. Nam pa so omogočili vstop v njihove proizvodne prostore, kjer smo začutili utrip vsakodnevnega delovnega ritma.

Potepanje po Zrečah smo nadaljevali v župnijski cerkvi svetega Egidija, kjer nam je dobrodošlico izrekel katehist Martin. Ta sakralni objekt zasledimo v pisnih virih leta 1375, čeprav njegovi začetki segajo že v 11. stoletje, ko sta bila češčenje tega svetnika in gradnja

cerkve na višku. To cerkev zaznamujejo tudi grobovi. V sedanosti pa je bila v Zrečah pomembna pridobitev izgradnja večje cerkve Vstalega zveličarja leta 1988.

Še smo brskali po zgodovini tega območja in se ustavili v žički kartuziji, nekdanjem kartuzijanskem samostanu. Med delno ohranjenimi zidovi in križnimi hodniki nas je spretno vodila poznavalka tega kompleksa in nam pojasnila preteklo življenje in delo menihov v njem. Strog kartuzijanski red je obsegal dva samostana. V zgornjem so menihi živeli v molitvi in molku, v spodnjem pa so bivali bratje laiki, ki so se ukvarjali z vinogradništvom, ribištvom ter gojenjem zelišč in s svojim delom pripomogli k obstoju glavne kartuzije. Od tega samostana je ohranjena le Marijina cerkvica. Pomudili smo se tudi v muzejskem poslopju. Potipali smo kamniti sklepnik Marije z Jezusom ter kamnito

mizo s klopjo okoli nje, kjer so nastajali dragoceni rokopisi. Kartuzijani so imeli zelo bogato knjižnico. Leta 1782 jih je cesar Jožef II. z dekretom ukinil.

Sobotno dopoldne smo namenili obisku dvorca Trebnik. Tam nas je v obleki dvorjanke pričakala gospa Mihaela. Skupaj z njo smo pokukali v zgodovino dvorca. Nato smo se ustavili pri ekološko pridelanih zeliščih in začimbah, ki jih gojijo sami. Te rastline uporabljajo za različne proizvode, ki jih lahko kupimo pod blagovno znamko Dvorec Trebnik.

Imeli smo različne goste. Prvi je bil novomašnik Bernard, ki nam je odkril delček svojega pestrega, tudi športno obarvanega življenja, z nami daroval sveto mašo in nam podelil novomašni blagoslov. S seboj

je pripeljal svojo sestro Lucijo, ki mu je za novomašno darilo poklonila lastnoročno napisano celotno Sveto pismo Stare in Nove zaveze.

Naslednja gostja je bila mati sedmih otrok, ga. Karmen Sadek Pučnik. Njen delovni dan se začne zgodaj, saj je v hlevu kar 240 glav živine. Poleg tega Karmen opravlja še delo inšpektorice v občinski upravi.

Med nas je prišel dobrodušni g. Viktor, ki nam je opisal postopek pridobivanja jajčec iz mravljišč. S seboj je prinesel lopatko, dve siti itd. Te predmete smo lahko potipali. Za pobiranje jajčec niso uporabljali rokavic.

Slepim in slabovidnim glasba prinaša svetlobo v vsakodnevno življenje, zato smo navdušeno pričakali g. Pavla, izdelovalca violin. Nazorno nam je predstavil celoten postopek izdelave samo iz naravnih materialov. Vse polizdelke je imel s seboj in smo jih lahko potipali, do lično izdelane violine in loka. Za slovo nam je zagostlal in zapel pesem Oh, Suzana.

Lani smo obiskali kmetijo Arbajter, kjer smo se seznanili z g. Konradom. Letos smo bili zopet deležni njegovih dišečih domačih izdelkov, saj jih je njegov sin prinesel k nam.

Posvetili smo se duhovni dejavnosti, vsako jutro smo imeli hvalnice in se skupaj z domačini udeležili nedeljske sv. maše. Naša Danijela je prebrala drugo berilo v brajici. Brali smo pretresljivo knjigo Duhovnik med prostitutkami.

Razgibavali smo telo, vsako jutro smo telovadili, hodili na sprehode in se en dan kopali v Termah Zreče. Uspešno smo izpeljali tudi turnir v namiznem tenisu za slepe. V četrtek smo vstali bolj zgodaj in se odpravili na 1.520 metrov visoka Lovrenška jezera. Na Rogli pa smo si privoščili pohorski lonec ter poletno sankanje.

Že je bil na vrsti zaključni večer, na katerem je igral Duo Maestral. Sestavljata ga mlada slepa pevka Anja ter že izkušen slepi glasbenik Aleš. Pridružili so se jima še drugi muzikantje in pevsko nadarjeni. Ostali smo izkoristili priložnost in zaplesali.

Zbrali smo se še na zaključnem krogu. Strinjali smo se, da je imel tudi ta tabor le eno napako: mimo je švignil z nadzvočno hitrostjo.

Srčno se zahvaljujemo Škofijski karitas Ljubljana, organizatorjem Primožu, Urški in Marjetki, izvrstni taborski kuharici »mami« Mileni, spremljevalkam in spremljevalcem ter vsem, ki so se srečali z nami ali bili neopaženi v ozadju. Tabor je bil zares lep in se že veselimo naslednjega. •

novo mesto

KLJUB STAROSTI IN BOLEZNI
STE DEL NAŠE SKUPNOSTI

Marija Pečjak

**Župnijska karitas Hinje gostila srečanje bolnih
in ostarelih z novomašnikom**

Člani ŽK Hinje in ŽPS Hinje smo v nedeljo, 24. julija 2016, skupaj z g. župnikom Cirilom Murnom pripravili srečanje za bolne, starejše in invalidne župljane. Praznovali smo žegnanje – obletnico posvetitve cerkve. Srečanje je vodil letošnji novomašnik g. Boštjan Gorišek, saj njegova mama izhaja iz naše župnije.

Slovesni dogodek smo pričeli v cerkvi z molitvijo in priložnostjo za sv. spoved. Novomašnik je spregovoril o svojem izkustvu molitve pri starih starših, razložil je simboliko novomašnega plašča, spodbujal starejše k molitvi za duhovne poklice in podelil novomašni blagoslov. Sledilo je bolniško maziljenje. Ta dan je bila tudi Krištofova nedelja z akcijo MIVA in blagoslovom avtomobilov.

Vsi starejši so bili povabljeni v župnišče na pogostitev in veselo druženje. Med nami sta ostala tudi g. župnik in g. novomašnik, ki sta s prisotnostjo

in pogovorom popestrila srečanje. Ob klepetu in obujanju spominov je čas zelo hitro minil. S to pozornostjo želimo sporočiti našim starejšim župljanom, da jih imamo radi, jih cenimo in spoštujemo. Zavedamo se, da je starost veliko bogastvo, saj se skozi leta nabere veliko spominov in izkušenj, da jih lahko delimo z drugimi. Želja za naprej pa je še večja udeležba. Hvaležni smo g. župniku za organizacijo ter novomašniku za dragoceni čas in vse spodbudne besede. •

SLOVENSKE DRUŽINE
POMAGAJO REVNIM DRUŽINAM
PO SVETU

Jana Lampe

Akcija **Z delom do dostojnega življenja**, ki jo izvajamo v sodelovanju z revijo **Ognjišče ter slovenskimi misijonarji in lokalno Caritas**, je v sedmih letih rodila zares lepe sadove za najbolj uboge družine v Afriki, Albaniji in od lanskega leta naprej tudi na Šrilanki. Življenje najrevnejših družin, ki so vključene v ta program, je sedaj bolj dostojno in srečnejše.

Preko akcije **Z delom do dostojnega življenja in s pomočjo trajnega mesečnega daru 456 slovenskih družin oz. darovalcev** je možnost za delo in zaslužek do sedaj dobilo skupaj že **263 staršev iz najrevnejših družin v Afriki** (95 v Ruandi, 111 v Burundiju, 47 na Madagaskarju in 10 v Centralnoafriški republiki/CAR), **12 brezposelnih žensk/mater iz Albanije ter 5 mater iz družin na Šrilanki**. To so bile s strani misijonarjev ter lokalnih sester v Afriki (s. Bogdane Kavčič, s. Vesne Hiti, s. Anke Burger, s. Terezije Pavlič, Janeza Krmelja in Janeza Mesca) in v Albaniji (s. Vide Gerkman) ter sodelavcev Karitas na Šrilanki res skrbno izbrane družine, ki živijo v velikih stiskah in revščini – so brez lastne zemlje ali bivališča, brezposelni, otroci so podhranjeni ali zaradi revščine ne morejo hoditi v šolo, velik problem je tudi, če je nekdo v družini kronično bolan in so stroški zdravljenja visoki, ali je mama je ostala sama s številnimi otroki ...

Misijonarji, sestre domačinke in sodelavci Karitas bi lahko tem družinam »dajali ribe«, vendar so se odločili, da jih raje naučijo »loviti ribe«, in **res skrbno ves čas spremljajo te družine pri njihovem delu in napredku tudi po domovih**, kar tudi redno zapisujejo, kot kaj in kdaj je kdo delal na misijonu ali za dobro lokalne skupnosti, kako so mu plačali, pomagali, kako se vidi napredek v družini, ali otroci hodijo v šolo itd.

Mnoge družine med njimi so se že izkopalje iz najhujše revščine, hkrati pa so postali ti starši tudi bolj samozavestni, ker se jim je povrnilo njihovo dostojanstvo, saj lahko zdaj z lastnim delom preživljajo svoje družine – **omogočijo vsem članom hrano, zdravila, obleko in streho nad glavo ter otrokom šolanje**. Tiste družine, ki so se že postavile na lastne noge in z zaslužkom začele s kakšno obrtjo, dejavnostjo za lažje preživetje družine ali so lahko kupile svoj košček zemlje za pridelavo hrane ipd., predvsem v Afriki, kjer akcija poteka že več let, so misijonarji zamenjali z novimi revnimi družinami, da bi na ta način lahko še več družinam omogočili preživetje in dostojnejše življenje.

Starši v okviru misijonov v posameznih državah v Afriki, kjer jih spremljajo naši misijonarji, tako

kot v preteklih letih **nadaljujejo z opravljanjem različnih del**. Ženske čistijo in pomagajo urejati okolico šol in zdravstvenih centrov idr., obdelujejo vrtove, kjer se prideluje hrano za podhranjene, in pomagajo kuhati, pomagajo pri hišnih opravilih. Moški pripravljajo drva, kosijo travo, so čuvaji pred zdravstvenimi centri, pomagajo pri pripravi opek za gradnjo hiš ubogim ipd. Za vse, kar delajo posamezno, vsak prejme redno plačilo v denarju 1 EUR na dan (**24 EUR na mesec**), kar je v Afriki za preživetje dovolj, ali pa v hrani, semenih itd., kar bolj potrebujejo. Na posameznih misijonih so sestre usmiljenke starše, ki so vključeni v ta program, dale tudi skupaj po skupinah z do 15 člani, v t. i. združenja, katerih člani opravljajo tudi skupno delo, kot je reja kokoši, šivanje, izdelovanje mila, gojenje sadik evkaliptusa za prodajo, delo v mali trgovinici ipd. Nekaj zaslužka si razdelijo takoj, nekaj pa je skupnega, ki si ga lahko posameznik izposodi, ko potrebuje večjo vsoto denarja za kakšen večji projekt, kot je na primer gradnja lastne hiške iz blata ipd. »Na ta način se lažje razvijejo, ker bi sicer porabili vse sproti iz dneva v dan. Pri vsem tem se že vidijo uspehi. Ljudje so zadovoljni ter hvaležni,« pravi misijonarka s. Vesna Hiti. Veliko je že **pozitivnih zgodb družin iz Afrike**. Nekatero med njimi so sledeče: Neretse Célestin, **eden izmed 25 staršev**, ki je dobil delo na misijonu pri s. Vesni Hiti **v Mukungu v Ruandi**, je dejal: »Življenje v moji družini se je popolnoma spremenilo, odkar imamo svojo hišico in košček zemlje, ki sem si ju prislužil z lastnim delom.« S. Vesna pa nadaljuje, da ta oče z veseljem prime za vsako delo pri sestrah in je bil prav ponosen, ko je več ali manj vodil dela pri pripravi zidakov za drvarnico za potrebe tamkajšnjega zdravstvenega centra. Lokalna sestra, ki spremlja **92 družin v Rwisabiju v Burundiju**, je glede združenja, v katerem je zbranih 42 staršev, ki živijo z aidsom, in zato še težje dobijo delo, zapisala: »Ti starši izdelujejo milo, delajo na polju, vzrejajo kokoši in koze. S tem ko izdelujejo milo in se ukvarjajo z drugimi dejavnostmi ter zaslužijo za preživetje, se čutijo vredni in koristni.« Beatrice, ena izmed **65 mater v Kigaliju v Ruandi**, kjer smo ta program začeli v sodelovanju s s. Bogdano Kavčič v letu 2010, mi je ob obisku v decembru 2015 dejala: »Imam štiri otroke. Mož je invalid in pred petimi leti so ga odpeljali njegovi bratje. Ostala sem sama z otroki. Nimamo lastnega stanovanja, zato živimo v najeti hiši. Delo, ki sem ga dobila pri sestrah, mi veliko pomeni. Lahko plačam najemnino za stanovanje, zdravstveno zavarovanje in šolnino ter oblečem in nahranim otroke. To delo mi daje dostojanstvo. Če ga ne bi imela, bi verjetno morala svojo družino preživljati s prostitucijo.« V okviru misijona v kraju **Ruzo v Burundiju 12 žensk** spremlja s. Anka Burger. O Paskaziji Nzambimana, ki dvakrat tedensko hodi čistiti prostore zdravstvenega centra in porodni-

Starši v Mukungu v Ruandi so letos pomagali tudi pri gradnji drvarnice, kjer shranjujejo drva za potrebe zdravstvenega centra. Za ta namen je bilo treba izdelati tudi tradicionalne opeke iz blata. Mož, ki je vodil gradnjo, je bil ponosen sam nase.

Mnoge matere pomagajo pri čiščenju zdravstvenih centrov, kjer delujejo naši misijonarji.

V Safi v Centralnoafriški republiki so starši na misijonu prinašali vodo z vodnjaka, rezali travo, cepili drva, pomagali v zelenjavnem vrtu.

Moški pomagajo pri košnji trave, urejanju okolice zdravstvenih centrov, pripravi drv za kuhanje hrane za podhranjene, pripravi opek za gradnjo hiš za revne ...

Matilde iz Mukunga v Ruandi je ostala sama s tremi otroki in brez strehe nad glavo. Sestre so ji pomagale priti do lastne hiše in zemlje za obdelavo. Matilde redno hodi čistiti v zdravstveni center. Zelo je vesela tega dela.

šnice, je zapisala: »Njej smo kupili precej velik kos zemlje, ker ni imela ničesar. Mož živi drugje, ona pa ima tri otroke, ki še niso šoloobvezni in jih preživlja sama. To ji bo v veliko pomoč, da bo lahko skrbela za otroke.« Misijonar Janez Mesec, ki deluje v kraju **Manambondro na Madagaskarju, kjer je** od leta 2014 dalje **vklučenih 22 družin**, je dejal: »V življe-

Mati enega izmed invalidnih otrok v Bujumburi v Burundiju je s pomočjo lastnega dela in zaslužka lahko kupila kozi.

Ena izmed staršev iz Šrilanke, ki je s pomočjo slovenskih družin začela s šivanjem, da bo lažje preživela svojo družino.

V Albaniji so matere skupaj pomagale tudi pri čiščenju in beljenju hiš starejšim in onemoglim ljudem.

nju teh družin že vidimo določen napredek kot posledico pomoči, ki jo pošiljate. Vsi otroci teh družin sedaj hodijo v šolo, kar še posebej veselijo njihove starše, saj si kaj takega

pred tem niso mogli predstavljati. Tudi mene osebno veseli napredek teh otrok, ker vzbuja upanje za njihovo prihodnost. Znanje in tudi verska vzgoja, ki jo pridobijo v misijonski šoli, jim bo, upam, pomagalo, da v mladosti ne bodo posegali po alkoholu in drogah, kar še posebej uničuje življenje mladih pri nas na Madagaskarju. Te vključene družine se vse več posvečajo kmetijstvu in živinoreji in že tudi uživajo sadove svojega dela in truda. Niso pa še prišli do popolne samostojnosti. Napredujemo z majhnimi koraki. Hvala vsem, ki pomagata našim družinam.« Janez Krmelj, kjer je **v kraju Ampitafa na Madagaskarju** od leta 2011 vključenih **10 družin**, pa je dejal:

»Starši nam pomagajo pri delih na misijonu. Najeto imajo tudi skupno zemljo, na kateri pridelujejo riž, gojijo kavo ... Učimo jih tudi, kako kaj privarčevati. Vse družine so sedaj prišle do lastnega bivališča in niso več odvisne od druge strehe. Letos želimo v to akcijo vključiti nove revne družine.« Sestra domačinka z misijona **v Bujumburi v Burundiju**, kjer sestre v centru Akamuri skrbijo za 250 invalidnih otrok in mladih odraslih dnevno in so lani v akcijo vključili **7 najrevnejših staršev** teh otrok in mladih, je o družini Ntthemuka zapisala: »Družina je presrečna, ker se sedaj lahko preživlja z lastnim delom in upa, da bo prišla v prihodnje tudi do lastne hiše.«

Na jugu **Albanije, na misijonu v Gramshu**, je že dve leti v program vključenih **12 brezposelnih mater**, ki jih spremlja s. Vida Gerkman. Opravljajo različna dela, vsaka 7 dni na mesec, in za svoje delo prejmejo mesečno **plačilo 48 EUR**. Sestram pomagajo pri pripravi kosila za revne otroke in učni pomoči otrokom, ki ostanejo pri sestrah v varstvu, obdelovanju zelenjavnega vrta, urejanju okolice in čiščenju hiše ter pri izvedbi pomoči na domu za bolne in ostarele, ki jo izvajajo sestre – tem ljudem počistijo hiše, včasih skupaj naredijo tudi kakšno večje delo, kot je beljenje hiše itd. Tudi s. Vida poroča o velikem napredku teh družin: »Ta pomoč se ne pozna samo družinam, ki so vključene, ampak tudi že pri učencih v osnovni šoli, ki jim te žene pomagajo pri učenju, ker so dobili boljše ocene. Mladim iz družin, vključenih v akcijo, ki so že v srednji šoli, pa starši sedaj lažje pomagajo pri stroških bivanja v mestu.« Mož, ki so mu te žene očistile in prebelile hišo ter oprale perilo, jim je ves v solzah dejal: »Ponovno se počutim kot človek, zaživel sem in dale ste mi novo upanje.« To so pa še drugi pozitivni učinki tega programa.

Na Šrilanki smo s pomočjo družinam v sodelovanju s tamkajšnjo Karitas začeli jeseni 2015. Tam akcija poteka malo drugače, v smislu mikro financiranja. V tem letu je **5 revnih družin** prejelo **30 EUR** na mesec, da so lahko začeli z **zagonom manjše obrti**. Prvih pet družin je začelo s sledečimi aktivnostmi: reja kokoši, gojenje gob za prodajo, gojenje zelenjave, zagon manjše trgovine, kjer prodajajo različne izdelke, šiviljstvo. V enem letu so se postavili na noge. Letos bodo namesto njih vključile nove družine. Kot je povedal direktor Karitas Šrilanke, so neizmerno hvaležnim vsem slovenskim družinam za to pomoč.

Veliko je že pozitivnih zgodb teh družin, mnogo pa jih pa še vedno potrebuje našo pomoč. Več o možnostih priključitve k akciji, s katero nadaljujemo tudi v letu 2016, boste našli v temi meseca v prihodnji številki. V imenu vseh teh družin ter misijonarjev in sodelavcev Karitas se želimo in srca zahvaliti vsem, ki nesebično pomagata najrevnejšim družinam v Afriki, Albaniji in na Šrilanki ter jim s tem dajete možnost za dostojno življenje. •

*»Ribica ...«
Družine iz ŠK Ljubljana so v okviru
letovanja v Portorožu obiskale tudi akvarij
v Piranu.*

*Sodelavke ŽK Prevalje so v Grošljevi galeriji
pogostile Umetnike za Karitas.*

*»V prijetnem okolju in družbi
nastajajo nove umetnine ...«
Umetniki za Karitas 2016
na Sinjem vrhu*

*»Kako veliki rogovi!«
Otroci iz programa Popoldan na Cesti na izletu v Kranjski Gori*

QR koda za dostop do
Žarka dobrote na internetni
strani preko sodobnih
spletnih bralnikov.

